

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 20 marca 2014 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze oraz niektórych innych ustaw

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z przedłożonym poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze i niektórych innych ustaw, pozytywnie ocenia kierunek zaproponowanych zmian legislacyjnych.

Rada podziela pogląd, że obecnie obowiązujące przepisy art. 491¹ – 491¹¹ ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 1112) normujące postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej - tzw. „upadłość konsumencką”, nie realizują celów jakie legły u podstawach ich tworzenia.

Rada krytycznie ocenia propozycję zawartą w art. 491^{2a} projektu, która umożliwi referendarzowi sądowemu, wyznaczonemu przez sąd, pełnienie funkcji sędziego – komisarza. Zdaniem Rady pozycja sędziego – komisarza jest wyraźnie określona w postępowaniu upadłościowym przez art. 154 P.u.n. Sędzia – komisarz ma uprawnienia sądu i przewodniczącego, a zakres jego czynności wynikający z art. 154 P.u.n powoduje, że powinny one należeć do sędziego, a nie referendarza, którego obecnie określone kompetencje nie umożliwiają wykonywania takich obowiązków. Z tych przyczyn rozwiązanie przyjęte w projekcie należy ocenić negatywnie.

W kwestii rozważań czysto technicznych Rada zwraca uwagę na brzmienie art. 491^{3d} opiniowanego projektu, który nakłada na syndyka obowiązek zwrócenia się do naczelnika urzędu skarbowego po ogłoszeniu upadłości konsumenckiej. Zdaniem Rady ustawodawca powinien rozważyć możliwość korekty proponowanego przepisu i sformułować go w sposób uprawniający sąd do wydania zarządzenia, w którym zwróci się do naczelnika urzędu skarbowego o udzielenie informacji dotyczących wnioskodawcy w zakresie oceny jego sytuacji majątkowej. Proceduralnie sąd wydawałby takie zarządzenie po wpłynięciu wniosku o upadłość, a przed ogłoszeniem upadłości konsumenckiej.

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca również uwagę, że z treści uzasadnienia opiniowanego projektu wynika, że ustawa nie spowoduje negatywnych skutków finansowych dla budżetu. Jednakże projektodawca nie wziął pod uwagę, że proponowane rozwiązania spowodują zdecydowany wzrost liczby spraw, co wywoła konieczność zapewnienia nowych etatów. Rada zwraca uwagę, że pomimo racjonalnego rozwiązania zastosowanego w art. 491^{3c} opiniowanego projektu, który tymczasowo zwalnia upadłego konsumenta od ponoszenia kosztów, takie rozwiązanie stanowi jednak jednoznacznie o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania upadłości konsumenckiej.

Rada pozytywnie ocenia regulacje zawarte w przepisach art. 491⁷, 491^{7a}, 491¹⁰ projektu. Elastyczna konstrukcja rozwiązań wynikających z powołanych regulacji stwarza warunki dla uwolnienia upadłego dłużnika/konsumenta od ciężących na nim zobowiązań, przy jednoczesnym uwzględnieniu słuszych interesów jego wierzycieli. Należy tu wskazać zwłaszcza na możliwość modyfikacji planu spłaty w zależności od ekonomicznej sytuacji upadłego (art. 491¹⁰ projektu), stosunkowo szeroki katalog zobowiązań nieobjętych umorzeniem (art. 491¹² projektu), czy wreszcie stworzenie możliwości zawarcia przez upadłego układu z wierzycielami (art. 491¹³ projektu).